

V Bruseli 29. januára 2021
(OR. en)

5623/21

SOC 42
EMPL 30
ECOFIN 71
EDUC 22

POZNÁMKA

Od:	Výbor pre zamestnanosť a Výbor pre sociálnu ochranu
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Predmet:	Vykonávanie odporúčania Rady o dlhodobej nezamestnanosti: kľúčové posolstvá – schválenie spoločných posolstiev Výboru pre zamestnanosť a Výboru pre sociálnu ochranu

Delegáciám v prílohe zasielame kľúčové posolstvá Výboru pre zamestnanosť a Výboru pre sociálnu ochranu o vykonávaní odporúčania Rady z 15. februára 2016 týkajúceho sa integrácie dlhodobo nezamestnaných do trhu práce na účely ich schválenia.

Príloha ku kľúčovým posolstvám Výboru pre zamestnanosť a Výboru pre sociálnu ochranu o vykonávaní odporúčania Rady z 15. februára 2016 týkajúceho sa integrácie dlhodobo nezamestnaných sa nachádza v dodatku ADD 1 k dokumentu 5623/21.

Výbor stálych predstaviteľov sa vyzýva, aby odporučil Rade schváliť kľúčové posolstvá Výboru pre zamestnanosť a Výboru pre sociálnu ochranu o vykonávaní odporúčania Rady z 15. februára 2016 týkajúceho sa integrácie dlhodobo nezamestnaných.

Spoločné preskúmanie odporúčania Rady týkajúceho sa integrácie dlhodobo nezamestnaných do trhu práce zo strany Výboru pre zamestnanosť a Výboru pre sociálnu ochranu

Kľúčové posolstvá Výboru pre zamestnanosť a Výboru pre sociálnu ochranu

Tretie preskúmanie odporúčania Rady týkajúceho sa integrácie dlhodobo nezamestnaných do trhu práce sa uskutočnilo 30. novembra 2020. Keďže v odporúčaní sa Výbor pre zamestnanosť vyzýva, aby monitoroval jeho vykonávanie v úzkej spolupráci s Výborom pre sociálnu ochranu, pokiaľ ide o sociálne služby a poskytovanie podpory príjmu, toto tretie preskúmanie vykonali oba výbory spoločne.

V preskúmaní z roku 2020 sa skúmal vplyv krízy spôsobenej pandémiou COVID-19 na dlhodobo nezamestnaných aj reakcie služieb zamestnanosti a sociálnych služieb zamerané na poskytovanie integrovaných služieb. Hlavným cieľom bolo ukázať, ako členské štáty riešili výzvy, ktorým dlhodobo nezamestnaní čelili počas počiatočných fáz hospodárskej krízy, a aké opatrenia zaviedli na zabránenie nárastu dlhodobej nezamestnanosti, ako aj možné cesty k oživeniu. Politické reakcie v súvislosti s pandémiou COVID-19, pokiaľ ide o zamestnanosť a sociálne služby, sa v jednotlivých členských štátoch líšia, počas preskúmania sa však identifikovalo niekoľko spoločných prvkov.

Pokiaľ ide o služby zamestnanosti, kríza spôsobená pandémiou COVID-19 najnegatívnejšie ovplyvnila individuálne poradenstvo alebo profilovanie, ako aj prístup k službám a ich dostupnosť. Najmenej zasiahnuté boli registrácia a integrované poskytovanie služieb (zo správ členských štátov vyplýva, že kríza nemala žiadny vplyv na registráciu v 14 z nich a na integrované poskytovanie služieb v 16). Vzhľadom na zdravotné a bezpečnostné aspekty mnohé členské štáty uviedli, že sa snažia aspoň časť podpory zamestnanosti pre dlhodobo nezamestnaných presunúť online. Tieto zmeny však priniesli zmiešané výsledky, a to aj v dôsledku nerovného prístupu dlhodobo nezamestnaných a neaktívnych osôb k online službám, najmä v prípade osôb s nižšími zručnosťami v oblasti IKT. Okrem toho v situácii, keď sa zvyšuje počet osôb, ktoré sa registrujú v službách zamestnanosti, a pri obmedzených personálnych kapacitách niektoré členské štáty takisto uvádzajú, že pri poskytovaní služieb sprostredkovania zamestnania a zodpovedajúcich služieb má personál služieb zamestnanosti tendenciu uprednostňovať ľudí, ktorí sa stali nezamestnanými nedávno, keďže pri nich je vyššia pravdepodobnosť, že si nájdu prácu.

Pokiaľ ide o sociálne služby, z preskúmania vyplynulo, že pandémia negatívne ovplyvnila poskytovanie služieb, najmä tých, ktoré si vyžadujú osobné kontakty. Podpora pre ľudí v najzraniteľnejších situáciách sa do určitej miery zachovala, zameriavala sa však najmä na prístup k dávkam sociálnej pomoci a kontinuitu ich poskytovania. Niektoré členské štáty uviedli, že jednou z prioritných cieľových skupín sú príjemcovia minimálneho príjmu. Zdá sa, že najmenej boli ovplyvnené registrácia a integrácia služieb (18 členských štátov uviedlo, že tieto dve funkcie neboli vôbec ovplyvnené). Niektoré členské štáty vyvinuli ďalšie úsilie na zlepšenie prístupu k dávkam (napríklad prostredníctvom zmiernenia podmienok prístupu, odpustenia poplatkov, uskutočňovania informačných kampaní alebo využívania digitálnych nástrojov).

Najčastejšie boli negatívne ovplyvnené osвета, individuálne poradenstvo alebo profilovanie, ako aj kontinuita služieb. Boli však zaznamenané viaceré osvedčené postupy v rámci programu sociálnej aktivácie (napr. týždenné kontakty s príjemcami sa udržiavali prostredníctvom rôznych sociálnych médií alebo podporou dobrovoľníckych činností na pomoc najzraniteľnejším občanom).

Viac ako polovica členských štátov plánuje zmeny v administratívnych postupoch verejných služieb zamestnanosti (VSZ), najmä smerom k online riešeniam a ďalšej integrácii služieb. Takmer všetky členské štáty zriadili v rámci svojich VSZ alebo mimo nich jednotné kontaktné miesto, ktoré by mohlo uľahčiť koordináciu podpory a ponúk poskytovaných dlhodobo nezamestnaným. Zároveň by to mohlo prispieť k podpore pokročilých partnerstiev medzi VSZ a sociálnymi službami s cieľom poskytovať programy sociálnej aktivácie a iné iniciatívy, v ktorých sa spájajú prvky zamestnanosti a sociálnej podpory. Takéto pokročilé partnerstvá, ktoré zahŕňajú spoločné ciele a komplexné opatrenia a služby, sú však stále dosť zriedkavé. Posilnenie prístupu jednotného kontaktného miesta môže pomôcť čeliť rastúcemu tlaku na poskytovateľov služieb. Posilnenie individuálnych spôsobov riešenia početných prekážok integrácie do trhu práce môže prispieť k predchádzaniu ďalšiemu zvyšovaniu dlhodobej nezamestnanosti. To si vyžaduje posilnenú spoluprácu medzi službami zamestnanosti a sociálnymi službami. Na podporu tohto procesu sa členské štáty vyzývajú, aby ďalej vychádzali z programov vzájomného učenia, do ktorých sú zapojené najmä VSZ a sociálne služby.

Väčšina členských štátov zvýšila zdroje na riešenie dlhodobej nezamestnanosti a neaktivity v kontexte súčasnej krízy. To si vyžiadalo okamžité reakcie zamerané na zlepšenie využívania online služieb, rozšírenie cieľových skupín a zameranie sa na zraniteľné skupiny. Mnohé členské štáty sú stále v procese plánovania alebo zavádzania takýchto opatrení, a to aj v rámci svojich plánov podpory obnovy a odolnosti, napríklad opatrení na zlepšenie digitálnych zručností.

Mnoho členských štátov poukázalo tiež na neistotu, pokiaľ ide o dlhodobejšie následky prebiehajúcej krízy na podporu dlhodobo nezamestnaných osôb, vzhľadom na to, že sa aktuálna reakcia zameriava najmä na bezprostredné účinky krízy na stratu pracovných miest a zachovanie zamestnanosti. V tejto situácii sa úsilie o vykonávanie politiky v strednodobom až dlhodobom horizonte bude musieť zamerať na dokončenie programov a opatrení, ktoré boli v dôsledku pandémie COVID-19 prerušené alebo odložené, ako aj na cieľnú kombináciu služieb pre dlhodobo nezamestnaných a ich integrované poskytovanie.

Monitorovanie odporúčania o dlhodobej nezamestnanosti sa opiera aj o kvantitatívne údaje, ktoré sa získavajú s podporou členských štátov. V roku 2019 sa uskutočnil najnovší (tretí) zber úplných údajov na základe rámca ukazovateľov, ktorý vypracoval výbor EMCO (zhrnutie výsledkov je pripojené k týmto kľúčovým posolstvám). Zber údajov sa zameriava na plnenie dohôd o pracovnej integrácii, dosiahnuté výsledky v oblasti zamestnanosti a mieru ich udržateľnosti. Zatiaľ čo 14 členských štátov dosiahlo v roku 2019 pokrytie aspoň 95 %, v 8 členských štátoch minimálne jedna z troch osôb registrovaných 18 mesiacov alebo viac dohodu o pracovnej integrácii nemala. Ukazovatele následného vývoja, ktoré vyjadrujú situáciu osôb s dohodami o pracovnej integrácii dvanásť mesiacov po tom, ako začali pracovať, sa môžu vypočítať len pre 16 krajín. Z výsledkov za rok 2019 vyplýva, že 46,5 % osôb s dohodami o pracovnej integrácii, ktorých nezamestnanosť sa skončila v dôsledku nástupu do zamestnania v roku 2018, bolo o 12 mesiacov neskôr stále zamestnaných (nie nevyhnutne na tom istom pracovnom mieste), čo znamená pokles v porovnaní s 50,1 % osôb, ktorých nezamestnanosť sa skončila v roku 2017. Celkovo sa členské štáty vyzývajú, aby prijali ďalšie kroky na zlepšenie kvality a úplnosti zberu údajov a zlepšili svoje kapacity sledovať ľudí po tom, čo skončila ich nezamestnanosť.